

**Vedenie Slovenského národného divadla s hlbokým zármutkom prijalo správu
o úmrtí dlhoročného člena Činohry SND**

MARIÁN LABUDA

* 28. 10. 1944 Hontianske Nemce † 5. 1. 2018 Bratislava, Borinka

Odišiel predstaviteľ nezabudnuteľných komických a tragikomických charakterov, divadelný i filmový herec, ktorého zmyslu pre grotesku, no zároveň i jemnú krehkosť a čiru človečinu aplaudovalo nielen slovenské, ale aj európske a svetové publikum.

Marián Labuda sa narodil v Hontianskych Nemciach. Už počas štúdia na Vysokej škole múzických umení stál spolu so svojimi generačnými spolupútnikmi pri jednom z najväčších medzinárodných úspechov slovenského divadla – slávnej inscenácii Kyrmezerovej *Komedii o bohatci a Lazarovi* (1964) v réžii Milana Sládka a Eduarda Žlábká. Už ako študent hosťoval v SND a po absolútoriu sa stal i jeho členom (1965 – 1968). Súbor Činohry SND však opustil a podujal sa byť spoluzakladateľom dôležitého mílnika v dejinách slovenskej kultúry – Divadla na Korze. V tomto legendárnom generačnom divadle sa naplno uplatnil Labudov zmysel pre grotesku a tragikomické postavy. Bolo to najmä v hrách ruskej klasiky. Marián Labuda tu stvárnil Chirina v Čechovovom *Jubileu* (1970), Šťastlivceva v Ostrovského *Lese* (1971), no najmä nezabudnuteľného Podkolesina v Gogoľovej *Ženbe* (1969).

V šesťdesiatych rokoch bol nenahraditeľnou súčasťou aj ďalšieho priekopníckeho činu v dejinách slovenského divadelníctva – prieniku absurdnej drámy na naše javiská, a to najmä v inscenáciách Petra Mikulíka. Už na škole hral Parobka N v Mrožkovej *Veselici* (1963), neskôr Malého v *Stroskotancoch* (1969) v Divadle na Korze. Na scéne SND stvárnil Mašáta v Havlovom *Vyrozumení* (1966) či Brtka v *Záhradnej slávnosti* (1966) toho istého autora. V Divadle na Korze hral aj v emblematickej hre absurdnej dramatiky v Beckettovom *Čakaní na Godota* (1968) v réžii Vladimíra Strniska a Milana Lasicu.

Po zrušení Divadla na Korze sa stal členom hereckého súboru Novej scény, kde pôsobil až do roku 1990. Tu naďalej rozvíjal svoje nezabudnuteľné herectvo najmä v inscenáciách Miloša Pietora a Vladimíra Strniska ako Andrej Prozorov v Čechovových *Troch sestrách* (1972), Simeonov-Piščík vo *Višňovom sade* (1984), Jožko Púčík v Stodolovom *Jožkovi Púčíkovi a jeho kariére* (1979), Hrobár v *Hamletovi* (1974), Sganarel v *Donovi Juanovi* (1987), Plúškin v *Mŕtvych dušiach* (1988), či *Tartuffe* v rovnomennej Molièrovej hre (1988).

V roku 1990 sa znova stal členom Činohry Slovenského národného divadla. Nasledovala tu celá plejáda výrazných postáv, v ktorých predviedol celý svoj diapazón skúseného a zrelého herca.

Diváci našej prvej scény si ho pamätajú ako Herzla z *Mein Kampf* (1991), Pantaloneho zo *Sluhu dvoch pánov* (1991), Baltázara Slivku z *Čaju u pána senátora* (1992), Schigolcha z *Lulu* (1993), Vojvodu a Frederika z *Ako sa vám páči* (1996), Riaditeľa divadla zo *Šesť postáv hľadá autora* (1998), Čebutykina z *Troch sestier* (2008), či Willieho Clarka zo *Zlatých chlapcov* (2010). Jeho poslednou úlohou na doskách Slovenského národného divadla bola postava Krautkopfa v Nestroyovom *Pánovi Mimo* (2014).

Marián Labuda úspešne hosťoval v rôznych divadlách na Slovensku i v Česku. V Štúdiu S zažiaril ako Ivan v skvelej inscenácii *Kumšt* (1997), v Divadle ASTORKA Korzo '90 zase v hre napísanej mu priamo na telo *Moja mama mala brata* (2013). Na hosťovaniach sa zrodili aj dva vrcholy zrelej fázy jeho hereckej divadelnej kariéry. Boli to dva vnútorne komplikované a rozporuplné dramatické charaktery. V roku 1999 hral v Divadle Andreja Bagara v Nitre titulného Macbetha (1999) v inscenácii českého režiséra Vladimíra Morávka. Za túto postavu bol nominovaný na Dosky za najlepší mužský herecký výkon. Úloha Tisa (2005), ktorú v rovnomennej inscenácii režiséra Rastislava Balleka naštudoval v Divadle Aréna, bola doslova jeho hereckým koncertom a nie div, že za ňu získal cenu Dosky.

Nesmierne bohatá je aj Labudova filmová kariéra. Tá zahrňuje širokú škálu od komických až po dramatické postavy. Diváci si ho pamätajú ako skvelého komika, napríklad z Ťapákovej populárnej komédie *Pacho, hybský zbojník*, či zo Zacharových *Sebechlebských hudcov* (1975). Psychologicky intímnejšie a komplikovanejšie roly si zahral vo filmoch Martina Šulíka, ktorý ho pravidelne obsadzoval do svojich snímok *Orbis Pictus* (1997), *Zabíjačka* (1999), či *Krajinka* (2000). Najslávnejšou šulíkovskou postavou Mariána Labudu bol na povrchu drsný, no vnútri dobrácky otec vo filme *Záhrada* (1995), za ktorého dostal Českého leva. Bol obľúbeným hercom českých filmových režisérov, ktorí často siahali po jeho talente. V Česku natočil okrem iného filmy *Buldoci a třešně* (1981), *Dobří holubi se vracejí* (1988), *Anděl svádí ďábla* (1988), *Vážení přátelé, ano* (1989), *Akumulátor* (1994), či *Král Ubu* (1996), za ktorého si vyslúžil nomináciu na ďalšieho Českého leva. Preslávila ho však najmä spolupráca s oscarovým režisérom Jiřím Menzлом, s ktorým natočil filmy *Konec starých časů* (1989), *Život a neobyčejná dobrodružství vojáka Ivana Čonkina* (1993), *Obsluhoval som anglického kráľa* (2006). Najslávnejšou filmovou postavou Mariána Labudu bol však pán Pávek z filmu nominovaného na Oscara *Vesničko má středisková* (1985). Jiří Menzel nebol jediným oscarovým režisérom, ktorého Marián Labuda zaujal. Legenda európskej kinematografie a oscarový režisér István Szabó ho obsadil po boku európskych i hollywoodskych hviezd do filmu *Stretnutie s Venušou* (1991).

V osobe Mariána Labudu stráca slovenská kultúra nielen jednu z najvýraznejších hereckých osobností svojej generácie, ale slovenského divadla vôbec.

Čeť jeho pamiatke!

Posledná rozlúčka s pánom Mariánom Labudom bude v piatok 12. januára 2018 o 11.00 hod. v Sále činohry v novej budove SND na Pribinovej ulici 17 v Bratislave.